

"СЛОВОТВІР ГЕРМАНСЬКИХ ТА СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ"

АНГЛОМОВНІ НЕОЛОГІЗМИ СФЕРИ МИСТЕЦТВА

Багдасарян П. А.

(Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов)

Науковий керівник – ст. викладач Янсон В. В.

Англійська мова, зберігає існуючий у певний історичний період стан, проте, вона одночасно підпорядковується законам еволюційного розвитку. Її словарний склад поступово змінюється і збагачується. Одним із компонентів процесу еволюції мови є інноваційна діяльність, внаслідок якої утворюються нові лексичні одиниці, що в лінгвістиці отримали назви "неологізмів", дослідженню яких присвячені численні роботи вітчизняних та зарубіжних науковців.

Нашою метою є опис основних способів утворення лінгвальних інновацій сфери мистецтва кінця ХХ – початку ХХІ століття, виокремлення типів неологізмів, що функціонують у досліджуваній лексичній підсистемі англійської мови. Предметом вивчення є словотворчі процеси, а матеріалом дослідження слугують неологізми, зафіксовані англомовними словниками [1; 2].

Підхід, що застосовується до розуміння сутності неологізмів, має назву хронологічного. Згідно з ним до даної групи слів відносять всі нові явища у сфері лексики або лексичної семантики, які виникли протягом певного історичного періоду. Таке визначення хронологічного неологізму має умовний характер.

Класифікація лінгвальних інновацій ґрунтується на поєднанні двох критеріїв: "новизни" форми та змісту лексичної одиниці та способу її введення до мови [3]. Внаслідок інноваційних процесів, що відбуваються у сфері мистецтва, словниковий склад поповнюється:

1) морфологічними неологізмами:

а) словами, що мають нову форму і нове значення, та виконують функцію найменування нових реалій, які виникають у зв'язку з появою нових об'єктів дійсності, і утворюються способом морфологічної деривації: основоскладання (словоскладання) (*art (n) + car (n) > art car (N) – "автомобіль, прикрашений як витвір мистецтва"*, *brush (n) + stroke (n) > brushstroke (N) – "мазок пензля"*, *high (adj) + concept (n) > high concept (N) – "акцент на важливій і зрозумілій ідеї"*), телескопії (*culture + literati > culturati – "високоосвічені люди, які цінують мистецтво"*): "*Today's Action Photo is a picture of a military-themed art car made up like a helicopter*" [2003 Wingedanimal.com], "*Avant-garde enough to please the culturati but not there long enough to scare the old guard*" [New York Times, September 6, 2003], *scratch (n) + graffiti (n) > scratchiti (N, pl) – "зображення графіті на поверхні скла"*;

б) неологізмами, що мають нову форму та відтворюють значення вже існуючих у мові слів, і утворюються способом морфологічної деривації: (афіксації (*nu- + disco > nu-disco – "новий жанр музики"*), скорочення (*alternative > alt – an alt.classical quartet, romantic comedy > romcom: "Mel Gibson stars in his first romcom in 10 years as Nick Marshall, a rich sexist who suddenly gains the ability to hear women's thoughts after being electrocuted"* [rec.arts.movies.reviews]), скорочення у поєднанні з алітерацією (*multicultural > multiculti – "мультикультурний"*): "*The author's multi-culti persona comes through – or sloppy editing: These girls live in London, where cookies are called biscuits, and chocolate chips are a nouveau American import*" [New York Daily News, September 16, 2003];

2) семантичними неологізмами, що з'являються у мові з метою дати нові, більш емоційні імена предметам, які вже мають нейтральні найменування. Вони відбивають тенденцію до вживання у мовленні більш експресивних форм, що є характерним для субстандартної лексики. Семантичні інновації виникають внаслідок того, що існуючі слова повністю змінюють свої значення (має місце спеціалізація), або семантична структура слів набуває додаткових лексико-семантичних варіантів (відбувається розширення значення). Нові значення лексем у сфері мистецтва формуються переважно шляхом метафоризації. Метафора розглядається як засіб переосмислення знайомих назв у процесі найменування фрагментів навколишнього світу. Вона спрямована на заповнення лексичних лакун або на характеристизацію та більш глибоке проникнення до сутності вже відомих об'єктів: (*feather – "обережно змішувати (фарбу)"*): "*feather the paint in, in a series of light strokes*", *ear candy – "легка присмачка музика" (уподібнення за властивостями)"*): "*The faint incense is as mellow as the background music – New Age cords and reverberations sometimes called "ear candy" , with titles such as "Inside the Great Pyramid" or "Life on the Double Planet"* [Washington Post, November 13, 1987];

3) запозиченнями, словами чи сполуками, уведеними до англійської мови сфери мистецтва з іншої мови. Процес запозичення пов'язаний з екстралінгвальними чинниками, відбиває мовні контакти, що виникають внаслідок спілкування між носіями мови. Лексика є найбільш рухомою та проникливою до іншомовних запозичень мовною підсистемою: *bachata (Caribbean Spanish, literally "a party, good time") – "вечірка, гарний час"*, *conjunto (Spanish, literally "an ensemble, group") – "ансамбль, група"*: "*San Antonio's Eva Ybarra ranks today as Texas' leading female conjunto accordionist"* [Texas Monthly, January, 1992].

Таким чином, нами були розглянуті деякі тенденції словотворчих процесів, що відбуваються у лексичній підсистемі сучасної англійської мови. На наш погляд, залишається актуальним подальше дослідження лексики мистецтва, що зумовлюється суттєвими мовними зрушеннями у даній сфері та необхідністю осмислення ролі у цих процесах екстра- та інтралінгвальних чинників. Таке дослідження має сприяти більш глибокому пізнанню взаємодії мови та суспільства, розумінню динамічної природи мови як соціального явища.

1. Hargraves O. New Words / O. Hargraves. – Oxford University Press, 2004. – 320 p.

2. Knowles E., Elliott J. The Oxford Dictionary of New Words / E. Knowles, J. Elliott. – Oxford, New York, Oxford University Press, 1997. – 357 p.

3. Заботкина В. И. Новая лексика современного английского языка / В. И. Заботкина. – М.: Высшая школа, 1989. – 126 с.